

[ainn]

伊想欲偕阿媽去予醫生看。

I siūnn-beh āinn a-má khi hōo i-sing khuànn.

[annh]

有的人annh這個家庭無法度生活矣乎，繳袂起學費矣乎，啊結果政府你開遐爾濟錢。

Ū-ê lâng--annh tsit ê ka-tîng bô-huat-tōo sing-uah--ah--honnh, kiáu bē khí hāk-huì--ah--honnh, ah kiāt-kó tsìng-hú lí khai hiah-nī tsē tsînn.

[aunn]

狗仔àunn-àunn叫。

Káu-á àunn-àunn kiò.

[bauh]

利頭攏予控制通路的菜蟲貿貿去。

Lī-thâu lóng hōo khòng-tsè thong-lōo ê tshài-thâng bàuh-bàuh--khì.

[bau]

咱拚命作穰，好空煞個咧卯？

Lán piànn-miā tsoh-sit, hó-khang suah in teh báu?

[biat]

阿扁仔hông拘押，主要是防止串供湮滅證據。

A-pínn--á hông khu-ah, tsú-iàu sī hông-tsí tshuàn-king kah ian-biát tsìng-kì.

[bik]

趙光明做財神菩薩，林默仔姊做天上聖母。

Tiō Kong-bîng tsò tsâi-sîn phôo-sat, Lâm Bîk-á-tsé tsò Thian-siōng Sîng-bú.

[biu]

這也是審判司應該辦的罪，因為我按呢是背謬佇頂面的上帝。

Tse iā sī sím-phuànn-si ing-kai pān ê tsuē, in-uī guá án-ne sī puē-biū tī tîng-bîn ê siōng-tè.

[boh]

跋餅著準備，代先唱(tshiàng)規矩。眾人聽分明，事後莫(bòh)纓纏。

puáh-piánn tiòh tsún-pī, tãi-sing tshiàng kui-kí. Tsìng-lâng thiann hun-bîng, sū-āu bôh înn-tînn.

[buaih]

我講buaih就buaih啦。

Guá kóng buaih tō buaih--lah.

[bui]

我一屑仔都buái相信遮的出題委員的操守。

Guá tsít-sut-á to buái siong-sìn tsia-ê tshut-tê uí-uân ê tshau-siú.

[bua]

毋甘某著癌受折磨，尅𦉳某跳海行短路。

M̄-kam bóo tiòh-gâm siū-tsiat-buâ, ang tshuā bóo thiàu-hái kiânn-té-lōo.

[bueh]

查某囡仔想欲掙水沃花。

Tsa-bóo gín-á siūnn-bueh kuānn-tsuí ak-hue.

一雙襪仔。

Tsít siang buéh-á.

伊講欲。

I kóng bueh.

[bui]

我的目矚猶沙微沙微，未洗面就趕緊去拜訪。

Guá ê bák-tsiu iáu sa-bui-sa-bui, buē sé-bīn tō kuānn-kín khì pài-hóng.

[ennh]

咱遮爾靠俗，毋才直接叫你ennh，今莫受氣啦。

Lán tsiah-nī khò-siók, m̄-tsiah tit-tsiap kiò lí--ennh, tann mài siūnn-khì--lah.

[gah]

聽你咧講bàng-gah話。

Thiann lí teh kóng bàng-gah uē.

[gang]

阿姑佻姑丈看一下愣愣。

A-koo kah koo-tiūnn khuànn tsit-ē gāng-gāng.

[gat]

Gat-lá油閣叫做番仔油，是較早散凶人暝時點火照光的油料。

Gat-lá-iû koh kiò-tsò huan-á-iû, sī khah-tsá sàh-hiong-lâng mê--sī tiám-hué tsìò-kng ê iû-liâu.

一支闊喙的玻璃藥水罐仔，罐喙橐一kai會當穿棉紗帶的燈芯座，gat-lá油添湔，就會使得點火焰光。

Tsit ki khuah-tshuì ê po-lê iòh-tsuí kuàn-á, kuàn-tshuì lop tsit kai ē-tàng tshng mī-se-tuà ê ting-sim-tsō, gat-lá-iû thiam tīnn, tō ē-sái-tit tiám-hué tshiō-kng.

[giak-無例句]

[giat]

講一句無輸贏的，惡妻孽子無可治。

Kóng tsit kù bô su-iānn--ê, ok-tshe giát-tsú bô khó tī.

[gih]

砌（gih）磚仔師傅是勢，下面彼个小工才是厲害。一塊磚、一斗紅毛塗，攏送準準。

Gih tsng-á sai-hū buē sī gâu, ē-bīn hit ê sió-kang tsiah-sī lī-hāi. Tsit tè tsng, tsit khat âng-m̄ng-thôo, lóng sàng-tsún-tsún.

[gioh]

和序細講咱家己的話都會礙虐。

Hām sī-sè kóng lán ka-tī ê uē to ē gāi-gioh.

[gióng]

廟寺佻信仰有箍倚社區的功用。

Biō-sī kah sìn-gióng ū khoō-uá siā-khu ê kong-iōng.

[gio]

每桌攏有十路菜色，包含出名的虱目魚五柳居、炊粉蜆(giô)蒜頭、焢白醋蝦仔等等。

Muí toh lóng ū tsáp-lōo tshài-sik, pau-hâm tshut-miâ ê sat-bák-hî ngóo-liú-ki, tshue hún-giô suàn-thâu, sáh pèh-tshòo hê-á tít-tít.

[gip]

看起來情況岌岌（gip-gip）可危。

Khuànn--khí-lâi tsîng-hóng gíp-gíp-khó-guî.

[giuh]

柳丁酸giuh-giuh。

Liú-ting sng-giuh-giuh.

[gok]

好心的鱷魚（gok-hî）先生！你是佇世間第一好心的鱷魚。

Hó-sim ê gòk-hî sian-sinn! Lí sī tī sè-kan tē-it hó-sim ê gòk-hî.

[gooh]

下晡去大湖挽i-tshí-gooh，欲暗仔去泰安洗溫泉，連遊覽車錢算在內，極加才九百箍niâ，真正是有食閣有掠！

Ē-poo khì Tuā-ôo bán i-tshí-gooh, beh-àm-á khì Thài-an sé un-tsuân, liân iû-lám-tshia-tsînn sng tsāi-lāi, kík-ke tsiah káu-pah khooh niâ, tsin-tsiann sī ū tsiáh koh ū liáh!

[gue]

員外隨時轉面色：「我無佱你咧唱曲，話講出喙就是話。」

Guân-guē suî-sî tng bîn-sik, "guá bô kah lí teh tshiunn-khik, uē kóng tshut-tshui tō sī uē."

[gut]

伊只有怨嘆宋的愛gut醋閣喙袂甜，雖然愛伊，毋過是共伊當做查某团按呢疼惜。

I tsí-ū uàn-thàn Sòng--ê ài gut-tshòo koh tshui bē tinn, sui-jîân ài--i, m̄-koh sī kā i tòng-tsò tsa-bóo-kiann án-ne thiann-sioh.

[haunnh]

你彼芋仔應當是綿綿鬆鬆，哪會食著𦵏(haunnh)𦵏？

Lí he ōo-á ing-tong sī mî-mî sang-sang, ná-ē tsiáh-tiòh hàunnh-hàunnh?

[haunn]

彼个阿兄蓋hàunn跋筴。

Hit ê a-hiann kài hàunn puáh-kiáu.

[hiauh]

路lìn無細膩去踢著石仔，伊的跂指甲繼𦵏起來。

Lōo--lìn bô-sè-jī khì that-tiòh tsiòh-á, i ê kha-tsúg-kah suà hiauh--khí-lâi.

[hih]

講話著正經，毋通hih-hih笑。

Kóng-uē tiòh tsìng-king, m̄-thang hih-hih-tshiò.

[hinnh]

猶有濟濟小細的教會佇這個問題咧hinnh-hinnh呻。

láu-ū tsē-tsē sió-sè ê kàu-huē tī tsit ê bûn-tê teh hinnh-hinnh-tshan.

[hinn]

Hainnh，囡仔人有耳無喙，毋好烏白問。

Hainnh, gín-á-lâng ū-hīnn-bô-tshuì, m̄-hó oo-péh m̄g.

[hin]

這款藥仔主要用佇治羊眩。

Tsit khuán iòh-á tsú-iàu iōng tī tī iūnn-hîn.

[hiok]

川旭坐位七十九年。

Tshuan-hiok tsē-uī tshit-tsáp-káu nî.

[hionn-免]

[hiooh]

我共伊講：「你是看著魔神仔--hiooh？」

Guá kā i kóng, "lí sī khuànn-tiòh môo-sîn-á--hiooh?"

[hiuh]

這領衫薄hiuh-hiuh。

Tsit niá sann pòh-hiuh-hiuh.

[hiunnh]

若喘氣會hiùnnh，當然是痒响。

Nā tshuán-khuì ē hiùnnh, tong-liân sī he-ku.

[hmh]

啲啲食三碗公半。

Hmh-hmh tsiáh sann uánn kong puànn.

[hm]

俗語講媒人喙，糊癢癢。

Siók-gí kóng hm̄-lâng-tshuì, hôo-luì-luì.

[hoh]

牌仔進前站佇鶴岡口路邊，因為迴轉道工程猶佇咧施工，予人徙一邊。

Pâi-á tsìn-tsîng tshāi tī Hòh-kong-kháu lōo-pinn, in-uī huê-tńg-tō kang-tîng iáu tī-leh si-kang, hōo lâng suá tsit-pinn.

[hom-無]

[hop]

伊用最後的氣力欲來倒欲。

I iōng tsuè-āu ē khuì-lát beh-lâi tò-hop.

[huainnh]

跔步嘛綴咧重huainnh-huainnh。

Kha-pōo mā tuè-leh tâng-huainnh-huainnh.

[huannh-無句]

[huenn]

鼻異鄉的酸楚，心掠坦橫放予粗，總會有彼工，將你抱入我的夢。

Phīnn ī-hiong ê sng-tshó, sim liáh-thán-huênn pàng hōo tshoo, tsóng ē ū hit kang, tsiong lí phō jip guá ê bāng.

[huih]

你手腕lik--起來，順繼共你磅血壓。

Lí tshiú-ńg lik--khí-lâi, sūn-suà kā lí pōng huih-ap.

[hut]

若是走江湖的掛咧，就是通鼓。若是乞食掛咧，就是嗒鼓（phiāng-kóo）。這是「全款無全師傅」，絕對毋通拂毋著去。

Ná-sī tsáu-kang-ôo ê kuà--leh, tō sī thong-kóo. Ná-sī khít-tsiáh kuà leh, tō sī phiāng-kóo. Tse sī "kāng-khuán bô-kâng sai-hū", tsuát-tuì m̄-thang hut m̄-tiòh--khì.

[iap]

昨日前往臺灣文學之父葉石濤的靈堂跪拜。

Tsòh-jit tsiân-óng Tâi-uân bûn-hák tsi hū lāp Tsiòh-tô ê lîng-tîg kuī-pài.

[iaunn]

貓仔真古錐一直噁(iaunn)噁叫。

Niau-á tsin kóo-tsui it-tit iaunn-iaunn kiò.

[ih]

毋但是咱現代台語人僣讀，連提來改的編者嘛花花，這種用字法傷過ih-uat，實在不可取。

M̄-nā sī lán hiān-tāi Tâi-gí lāng oh thák, liân thêh lâi kái ê pian tsiá mā hue-hue, tsit tsióng iōng-jī-huat siunn-kuè ih-uat, sít-tsāi put-khó tshú.

[innh]

喙內咧innh-innh哼哼呻。

Tshuì-lāi teh innh-innh hainn-hainn tshan.

[ionn-臺南腔免]

[ip]

林長老出來，逐家ip（揖）禮，就分賓主坐落。

Lîm tiúnn-ló tshut-lâi liáu-āu, tàk-ke ip-lé, tō hun pîn tsú tsē--lòh.

[jiam]

接咧是感染的年歲，美國的感染者攏以少年人佔多數。

Tsiap--leh sī kám-jiám ê nî-huè, Bí-kok ê kám-jiám-tsiá lóng í siàu-liân-lâng tsiàm to-sòo.

[jiap]

我清彩掀，對看一廿字[it-jiáp jī]。望欲有當看著舊版失察覺，新版知影通改正[ké-chiànn]个所在。

Guá tshìn-tshái hian, tuì-khuànn it-jiáp jī. Bāng-beh ū-tàng khuànn-tiòh kū pán sit tshat-kak, sin pán tsai-iánn thang ké-tsiànn ê sóo-tsāi.

（it-jiáp：tú好只有二十。臺日）

[jik]

開始佻死神走相逐。

Khai-sí kah sí-sîn tsáu-sio-jik.

[jing]

嫂仔jîng-jiân（仍然）逐日寫挂好的聖經句，共园佇丈夫欲紮的措仔內。

Só--á jîng-jiân tàk-jit siá tú-hó ê sîng-king kù, kā khng tī tiōng-hu beh tsah ê phāinn-á lâi.

[jinn]

有一日個兜拍毋見驢，個老爸叫伊去揣，無拍算佇路中挂著Sat-bó-jínn。

Ū-tsit-jit in tau phah-m̄-kiàn lû, in lāu-pē kiò i khì tshuē, bô-phah-sng tī lōo-tiong tú-tiòh Sat-bó-jínn.

[jiòh]

名車的防賊系統敢講遮爾jiòh（弱）毋？

Mîa-tshia ê hông-tshat-hē-thóng kám-kóng tsiah-nī jiòh--m̄?

[jiong]

搵醬是簡單的白醋加蒜茸。

Ùn-tsiunn sī kán-tan ê peh-tshò ka suàn-jiong.

[jiu]

竟然使用柔道、擒拿術共這位檳榔西施過肩摔。

Kíng-jiân sú-iōng jiû-tō, khîm-ná-sút kā tsit uī pin-nîg se-si kuè-king-siak.

[jue]

今仔个工課，是欲共金寶螺（福壽螺）的卵授予死。

Tann-á ê khang-khuè, sī beh kā kim-pó-lê (hok-siū-lê) ê nîg juê hōo sí.

[juh]

Jà-juh的根是佇非洲。這個音樂的節奏恰伊的精神就是早期奴隸保留落來的傳統。

Jà-juh ê kin sī tī Hui-tsiu. Tsit ê im-gák ê tsiat-tsàu kah i ê tsing-sîn tō sī tsá-kî lôo-lê pó-liû--lòh-lâi ê thuân-thóng.

[kainn]

總是我有聽見走到巷仔頭的時有啫(kainn)一聲。

Tsóng--sī guá ū thiann-kìnn tsáu-kàu hāng-á-thâu ê sī ū kainn--tsit-siann.

[kenn]

心梗窒咧發作的時，有一半會引發心律不整無張持死。

Sim-kénn-that teh huat-tsok ê sī, ū tsit-puànn ē ín-huat sim-lút-put-tsíng bô-tiunn-tī sí.

[khaih]

抑無我khaih有通煮飯呢？

láh-bô guá khaih ū-thang tsú-pńg--neh?

[khainn]

對伊的頭殼鼓(khainn)落去。

Uì i ê thâu-khak kháinn--lòh-khì.

[khat]

那食那看阿公刮一刮麵粉糊，現煎做麵皮。

Ná tsiáh ná khuànn a-kong khat tsít khat mī-hún kôo hiān tsian tsò mī-phuê.

[khauh]

人古錐毋過蓋皮，又閣愛khàuh-khàuh唸。

lâng kóo-tsui m̄-koh kài phî, iū-koh ài khàuh-khàuh-liām.

(khàuh-khàuh-liām：唸不停，TJ小辭典&Maryknoll。)

[khaunh-無]

[khaunn-無]

[khennh]

伊喀規半晡攏喀無痰。

I khénh kui-puànn-poo lóng khénh bô thām.

[khenn]

雲林縣古坑鄉圓環邊仔，就有一間三十年薑母鴨老店。

Hûn-lîm-kuān Kóo-khenn-hiong înn-khuân pinn-á tō ū tsít king sann-tsáp nî kiunn-bó-ah lāu-tiām.

[khiah]

安檢空隙，假釋犯刺傷觀護人。

An-kiám khang-khiah, ká-sik-huān phut-siong kuan-hōo-jîn.

[khiak]

內行人呵咾有形威，外行的講我惡確確。

Lāi-hâng-lâng o-ló ū hîng-ui, guā-hâng--ê kóng guá ok-khiak-khiak.

[khiang]

我毋是劈跤查某，我干焦是一个戇查某人。

Guá m̄ sī khiàng-kha tsa-bóo, guá kan-tann sī tsit ê gōng tsa-bóo-lâng.

[khiann-無]

[khiap]

「老母無嫌㗎痲勢」，老母無咧嫌㗎歹看的啦！

"Lāu-bú bô hiâm kiánn khiap-sì", lāu-bú bô teh hiâm kiánn pháinn-khuànn--ê--lah !

[khiat]

中橫便道沿路坎坎坷坷，路草險惡往往行咧停咧。

Tiong-huáinn piān-tō iân-lōo khám-khám-khiat-khiat, lōo-tsháu hiám-ok óng-óng kiánn--leh thîng--leh.

[khiauh]

伊的身軀硬khiauh-khiauh。

I ê sin-khu ngē-khiauh-khiauh.

[khiaunh-無]

[khim]

嫌犯毋捌貨，共六十萬箍的小提琴俗賣。

Hiâm-huān m̄ bat-huè, kā lāk-tsáp-bān khoò ê sió-thê-khîm siók-bē.

[khinnh-無]

[khinn]

你看梅子喔遮勢拈家，這馬靜惠遮捌代誌，我對陳家有交代矣啦。

Lí khuànn Muî-tsú--ooh tsiah gâu khînn-ke, tsit-má Tsīng-huī tsiah bat tãi-tsi, guá tuì Tân--ka ū kau-tài--ah--lah.

[khio]

良藥苦口治病症。

Liông iòh khóo khió tī pēnn-tsìng.

[khiuh]

春枝滿腹的哀怨，khiùh-khiùh顫出聲來：「若莫予阮母仔強𠵿轉去，我猶會帶戲班，我做小旦，真勢唱哭調仔呢。」

Tshun-ki muá-pak ê ai-uàn, khiùh-khiùh-tsùn tshut-siann--lâi, "nā mài hōo gún bú--á kiông tshuā tng--khì, guá iáu-ē tuà hì-pan, guá tsò sió-tuànn, tsin gâu tshiùnn khàu-tiāu-á--neh."

[khiunn]

後來廖瓊枝靠獨特的「苦旦哭腔」，佇歌仔戲沓沓仔拍響名號。

Āu--lâi Liâu Khîng-ki khò tòk-tik ê "khóo-tuànn khàu-khiunn", tī kua-á-hì tàuh-tàuh-á phah-hiáng miâ-hō.

[khnggh]

外口是tsiâ（啥人）咧吭吭吼？

Guā-kháu sī tsiâ teh khnggh-khnggh-háu?

[khoh]

可憐母囡khòh-khòh等，春去秋盡不知寒。

Khó-liân bó-kiánn khòh-khòh-tán, tshun khì tshiu tsīn put ti hân.

[khonn]

人若佇伊的面頭前咧講，較早“外省仔”按怎拄按怎可惡，隨想著阮阿公嘛是“外省仔”，就恬去矣。

Lâng nā tī i ê bīn-thâu-tsīng teh kóng, khah-tsá “guā-síng-á” án-nuá tú án-nuá khónn-ònn, suī siūnn-tiòh guán a-kong mā sī “guā-síng-á”, tō tiām--khì--ah.

[khuainnh]

拍鐵店頭家欲娶新婦真歡喜，拜託人寫門聯。伊講，共我寫“若無恁爸早時的khìh-khòk-khiák，哪有今仔日的lák-tàk-khuàinnh。”

Phah-thih tiàm-thâu-ke beh tshuā sin-pū tsin huann-hí, pài-thok lâng siá m̄g-liân. I kóng, kā guá siá “nā bô lín pâ tsá-sī ê khìh-khòk-khiák, ná-ū kīn-á-jit ê lák-tàk-khuàinnh.”

[khueh]

職缺百外个，倚兩千人搶工課。

Tsit-khueh pah-guā ê, uá n̄g-tshing lâng tshiúnn khang-khuè.

[kiah]

木雕轉型創新，柴屐出頭天。

Bók-tiau tsuán-hîng tshòng-sin, tshâ-kiáh tshut-thâu-thinn.

[kiak]

毋過規粒星予國王彼領tshio-kiak-kiak的貂皮禮服炭了了。

M̄-koh kui-liáp tshinn hōo kok-ông hit niá tshio-kiak-kiak ê tiau-phuê lé-hók khàm liáu-liáu.

[kiang]

拜拜毋免煩惱香煙薰kiāng-kiāng。

Pài-pài m̄-bián huân-ló hiunn-ian hun-kiāng-kiāng.

[kiauh]

這箍查某囡仔有影誠liauh-kiauh，用從的。

Tsit khoo tsa-bóo-gín-á ū-iánn tsiānn liauh-kiauh, iōng tsōng--ê.

(liauh-kiauh：公主病)

[kih]

若已經無大灶的人家，就臨時用磚仔砌一口大烘爐，園一坵大鼎全款佇咧煮。

Nā í-king bô tuā-tsàu ê jîn-ke, tō lîm-sî iōng tsng-á kih tsit kháu tuā hang-lôo, khèng tsit khann tuā-tiānn kāng-khuán tī-leh tsú.

[kinnh, konnh]

𪗇甲kinnh-kónnh叫。

Huānn kah kinnh-kónnh kiò.

[kionn-臺南腔免]

[kit]

龍眼柴熬烏糖膏，芳kit-kit金黃色水，漬出圓形的波。

Lîng-gíng-tshâ gô oo-thîng-ko, phang-kit-kit kim-âng sik-tsuí, bunn-tshut înn-hîng ê pho.

[kiuh]

食著酸kiuh-kiuh。

Tsiáh-tiòh sng-kiuh-kiuh.

[kiunn]

薑母鴨用的是紅面番鴨。

Kiunn-bó-ah iōng--ê sī âng-bīn-huan-ah.

[konn]

佇活動中心𪗇𪗇𪗇，常常𪗇彼款牛咧𪗇的聲。

Tī uáh-tāng-tiong-sim kōnn-kōnn-khùn, siōng-siōng kōnn hit-khuán gû teh khùn ê siann.

[kooh-無]

過Thài-lóo-kooh了後開始是平地。

Kuè Thài-lóo-kooh liáu-āu khai-sí sī pēnn-tē.

[kuainnh]

上尾一齣拄著風颳，風透甲戲棚kinnh-kuáinnh叫，雨愈落愈大，我想欲摸阿公來轉，伊毋走，一直看甲煞才甘願。

Siōng-bué tsit tshut tú--tiōh hong-thai, hong thau kah hì-pēnn kinnh-kuáinnh kiò, hōo lú loh lú tuā, guá siūnn-beh giú a-kong lâi thg, I m̄ tsáu, it-tit khuànn kah suah tsiah kam-guān.

[kuak]

斟一大碗，做三、四喙kuák落去。

Thîn tsit tuā uánn, tsò sann, sì tshuì kuák--lòh-khì.

[kueh]

大膽賊仔胳膊跤缺螢幕，冗冗離開網咖。

Tuā-tánn tshát-á kueh-lang-kha giap êng-bōo, liōng-liōng lī-khui bāng-ka.

[kuih]

家私頭仔佇喙空一直拈、一直刮，總是毋敢出聲，連醫生問講

「會疼袂？」全款恬恬毋出聲。

Ke-si-thâu--á tī tshuì-khang it-tit lâ, it-tit kuih, tsóng--sī m̄-kánn tshut-siann, liân i-sing m̄ng kóng, "ē thiànn--bē?" kāng-khuán tiām-tiām m̄ tshut-siann.

[kuinn]

電梯門關倚來。

Tiān-thui m̄ng kuinn uá--lâi.

[lauh]

石滑滑不時交落。

Tsiōh kùt-kùt put-sî ka-lauh.

[liak]

一時聽見佇地下室親像有人拖鐵鍊咧行，佇酒桶頂liák-liák叫。

Tsit-sî thiann-kinn tī tē-hā-sik tshin-tshiūnn ū lâng thua thih-liān teh kiānn, tī tsiú-tháng-tíng liák-liák-kiò.

[lia]

我毋是刁工欲惹阿母受氣。

Guá m̄-sī thiau-kang beh liá a-bú siūnn-khì.

[liauh]

到遮，天欲絕我的性命liauh。

Kàu tsia, thinn beh tsuát guá ê sènn-miā liauh.

([了]，臺日)

[liooh]

目色鈍閣略仔掙窗liooh。

Bák-sik tūn koh liòh-á thuah-thang liooh.

[lio]

對食的雞肉、魚肉、米，到用的衛生紙、尿荳仔、衫褲，毋管是二手的抑是全新的，價數真俗。

Tuì tsiáh ê ke-bah, hî-bah, bí, kàu ìng ê uē-sing-tsuá, liō-tsū-á, sann-khò, m̄-kuán sī jī-tshiú--ê iáh-sī tsuân-sin--ê, kè-siàu tsin-siòk.

[liuh]

伊liùh-liùh-á越頭看我。

I liùh-liùh-á uát-thâu khuànn--guá.

(略略仔，甘字典)

[lom]

小人魚這馬到樹林內lòm塗的所在，遐的中央有一棟厝，彼是用反船淹死的人骨頭所起的。

Sió jîn hî tsit-má kàu tshiū-nâ-lāi lòm-thôo ê sóo-tsāi, hia ê tiong-ng ū tsit tòng tshù, he sī iōng píng-tsûn im--sí ê lâng-kut-thâu sóo khí--ê.

(lòm土：泥濘ê土。台日)

[lop]

定定lop落去田底。

Tiānn-tiānn lop lōh-khì tshân-té.

(lop : 陷、凹、踏、低窪。Maryknoll)

[luat]

算講這「揀頭對」是一項優勝劣敗的競爭。

Sng-kóng tse "kíng thâu-tuì" is tsit hāng iu-sìng luat-pāi ê kìng-tsing.

(頭對：配偶。臺日。)

[mauh]

生態環境破壞甲糜糜卯卯。

Sing-thài-khuân-kíng phò-huāi kah mi-mi-mauh-mauh.

[miau]

利用伊的歌聲恰絃仔美妙的旋律，共平安和幸福傳達出去。

Lī-iōng i ê kua-siann kah hiân-á bí-miāu ê suân-lùt, hā pīng-an ham hīng-hok
thuân-tàt--tshut-khì.

[mngh]

物件搶予好喔！

Mngh-kiānn kuānn hōo hó--ooh!

[mooh]

因為彼个青年自細捌染著腦膜炎，真危險閣好起來，身體無勇。

In-ūi hit ê tshing-liân tsū-sè bat jiám-tiōh náu-móoh-iām, tsin guî-hiám koh hó--
khí-lâi, sin-thé bô íóng.

[muai]

雙趺踏著水池下趺路糊糜。

Siang-kha táh-tiōh tsuí-tī ē-kha lōo-kōo-muâi.

[nah]

尻川鬥爍爍。

Kha-tshuinn tàu sih-nah.

[naih]

袂堪得按呢激氣，老師的手垂落來，胸坎浮咧naih咧。

Bē-kham-tit án-ni kik-khì, lāu-su ê tshiú suî--lòh-lâi, hing-khám phû--leh naih--leh.

[nauh]

遮的騙家已騙過手，閣嘛會喃(nauh)一聲「無用台語講就是袂鬥搭」，使(sái)恁鬼咧。

Tsia--ê phiàn ka-kī phiàn kuè-tshiú. Koh mā-ē nauh tsit siann "bô iōng Tâi-gí kóng tō sī bē tau-tah", sái lín kuí--leh.

[ngai]

我有寡無爽快佻礙虐。

Guá ū kuá bô-sóng-khuài kah ngāi-giòh.

[ngauh]

欲嫁著趁鮮，18-22歲最當時。毋免傷勢揀，豬仔過槽芳，到時袂落ngauh你就知代。

Beh kè tiòh thàn tshinn, tsáp-peh kàu jī-tsáp-jī huè tsuè tong-sī. M̄-bián siunn gâu kóng, ti-á kuè tô phang, kàu-sī bē lòh-ngauh lí tō tsai tãi.

(落ngauh：親睦、和睦。臺日)

[ngau]

漚梨仔假蘋果，樹薯假做蓮藕粉販賣。

Àu lâi-á ké phōng-kó, tshiū-tsī ké-tsò liân-ngāu-hún huàn-bē.

[ngeh]

動物保護法規定禁止使用掠獸夾。

Tōng-bút pó-hōo huat kui-tīng kìm-tsí sú-iōng liáh-siù-ngeh.

[ngh]

順仔inn-inn-ngh-ngh講袂出喙。

Sūn--á inn-inn-ngh-ngh kóng bē tshut tshuì.

[ngiah]

聽著老師一開喙攏是台語，甚至點個的名嘛用台語，大部份學生攏感覺真gông-ngiàh。

Thiann-tiòh lāu-su tsit-khui-tshuì lóng sī Tâi-gí, sīm-tsì tiám in ê miâ mā ìng Tâi-gí, tuā-pōo-hūn hák-sing lóng kám-kak tsin gông-ngiàh.

([昂愕] 惘然；驚一跳soah m̄知beh按怎才好。台日)

[ngia]

「謝鹽祭」按良工佱新厝仔社區民眾，對卿雲廟迎請李府王爺，前往鹽埕起頭鼓。

"Siā-iām-tsè" àn liông-kang kah Sin-tshù-á siā-khu bîn-tsiòng, tuì Khing-hūn-biō ngiâ-tshiánn Lí-hú-ông-iâ, tsiân-óng lâm-tiānn khí thâu-kóo.

[ngiauh]

疫情蟻蟻動，門診佱急診的新流感的病人加較濟。

îk-tsîng ngiâuh-ngiâuh-tāng, m̄ng-tsín kah kip-tsín ê pēnn-lâng ke khah tsuē.

[ngih-揣無]

[ngi]

ngih-bùh-ngih-ngiâuh聽攏無。

Ngih-bùh-ngih-ngiâuh thiann lóng bô.

(噤哩咕嚕地不知說哪國話。臺日)

[ngiuh]

本成是規片田園，這馬煞平平平，黃ngiuh-ngiuh，全予漉糊糜仔坵起來。

Pún-tsiānn sī kui phiàn tshân-hîng, tsit-má suah pēnn-pēnn-pēnn, êg-ngiuh-ngiuh, tsuân hōo lók-kôo-muâi-á thūn--khí-lâi.

[ngiu]

綴著音樂扭腰顯尻川心適笑談。

Tuè-tiòh im-gák ngiú io hián kha-tshng sim-sik tshiò-khue.

[ngueh]

伊的卵親像豆莢，一莢定著三十五粒。

I ê n̄ng tshin-tshiūnn tâu-ngueh, tsit gueh tiānn-tiòh sann-tsáp-gōo liáp.

[niah]

雄雄有一个人共伊搖精神，伊目矚niah金，看著一个面腔足稜的查埔人誠大聲共喝。

Hiông-hiông ū tsit ê lâng kā i iô tsing-sîn, I bák-tsiu niah kim, khuànn-tiòh tsit ê bîn-tshiunn tsio̍k báí ê tsa-poo-lâng tsiānn tuā-siann kā huah.

[nioo-臺南腔]

[nio-無]

[nnggh-泉]

[noh-無合法的音標]

[nui-宜蘭腔]

[nu-無]

[op]

每一隻攏對水雞空漬出來唱歌，連予人掠貯佇水雞籃仔內嘛咧
op、op、op。

Muí tsit tsiah lóng tuì tsuí-ke khang bunn tshut-lâi tshiunn-kua, liân hōo lâng liáh té tī tsuí-ke nâ-á lâi mā teh ' op,Op,Op.

[painn]

後pàinn（擺）看會使趁寡錢無？

Āu pàinn khuànn ē-sái thàn kuá tsīnn--bô?

[pann]

耳空邊鑿耳的喇叭聲pann袂煞。

Hīnn-khang-pinn tshák hīnn ê lá-pah siann pann bē suah.

[phan]

知名服裝偽造標頭，老主顧恐驚做了咧欲八年的宋盼。

Ti-miâ hók-tsong guī-tsō phiau-thâu, lāu-tsú-kòo khióng-kiann tsò-liáu tih-beh peh-nî ê sòng-phàn.

[phat-無]

[phauh]

繼落降下金珠仔大細的冰雹。

Suà--lòh kàng-hā kim-tsu-á tuā-sè ê ping-phauh.

[pheh]

若án-ni，就無彩一切的苦心，繼變做水沫。

Nā án-ni, tō bô-tshái it-tshè ê khóo-sim, suà piàn-tsò suí-phèh.

[phennh]

山路才行無偌久爾爾，張大姊就喘phinn-phènnh。

Suann-lōo tsiah kiānn bô guā kú niā-niā, Tiunn tuā-tsé tō tshuán phinn-phènnh.

[phiak]

新竹市一位五歲的查埔囡仔，因為胃腸炎擗(phiak)出大腸拍空，經過緊急的手術才過面。

Sin-tik-tshī tsit uī gōo huè ê tsa-poo gín-á, in-uī uī-tîg-iām phiak-tshut tuā-tîg phah-khang, king-kuè kín-kip ê tshiú-sùt tsiah kuè-bîn.

(phiak擗：併發，臺華辭典)

[phiang]

因為伊的身軀傷過大龐(phiāng)，動作又閣傷過飯桶，致使伊的跤一擺閣一擺對鵝母的尻脊骹頂懸趨落來。

In-uī i ê sing-khu siunn-kuè tuā-phiāng, tōng-tsok iū-koh siunn-kuè pñg-tháng, tì-sú i ê kha tsit-pái koh tsit-pái uì gô-bú ê kha-tsiah-phiann tít-kuân tshu--lòh-lâi.

(大龐：大塊頭，教典)

[phia-揣無]

[phihi]

下晡短短的兩點鐘水就淹起來，囡仔受困佇二樓無通食無通淋，家長驚甲唼唼掣。

Ē-poo té-té ê nñg tiám-tsing tsuí tō khai-sí im--khí-lâi, gín-á siū-khùn tī jī lâu bô-thang tsiáh bô-thang lim, ka-tiunn kiann kah phihi-phihi-tshuah.

[phinnh]

總是我的大兄跔阮的身邊嘛是phinnh-phinnh喘。

Tsóng--sī guá ê tuā-hiann tiām guán ê sin-pinn mā sī phinnh-phinnh-tshuán.

[phit]

兩位越南籍匹偶予警方攔車，硬扣去派出所。

Nṅg uī Uát-lâm-tsik phit-ngóo hōo kóng-hong tsáh-tshia, ngē khàu-khì phài-tshut-sóo.

[phiu]

是佇臺九線的小部落，一般車phiu咧就過，這馬閣加開一逝新路免惹入去，閣較袂hông注意著。

Sī tī Tâi-kiú-suann ê sió pōo-lók, it-puann tshia phiu--leh tō kuè, tsit-má koh ke khui tsit tsua sin lōo bián seh--jìp-khì, koh-khah bē hông tsù-ì--tiòh.

[phngh]

莫按呢無代無誌就共人嘮。

Mài án-ne bô-tâi-bô-tsì tō kā lâng phngh.

[phng]

公車頂食鹹酥雞予人阻擋phng-phng吼。

Kong-tshia-tíng tsiáh kiâm-soo-ke hōo lâng tsóo-tòng phng-phng-háu.

[phuah]

便若借款人無才調倅還，就起細漢的共對方拍做重傷，若無就是落人到店頭潑油漆。

Piān-nā tsioh-khuán-jîn bô tsai-tiāu phenn-hîng, tō khí sè-hàn--ê kā tuì-hong phah-tsò tâng-siong, nā-bô tō sī lâu lâng kàu tiàm-thâu phuah iû-tshat.

[phuan]

大湖軍艦的艦長潘文坤，前幾日違反營規，以及軍方戰備管制的規定。

Tuā-ôo kun-lām ê lām-tiúnn Phuan Bûn-khun, tsîng kuí jìt uî-huán iân-kui, í-kíp kun-hong tsiàn-pī kuán-tsè ê kui-tîng.

[phuat]

指導老師用活潑心適的方式，引𠵼學生仔學台語的欲望。

Tsí-tō lāu-su iōng huát-phuat sim-sik ê hong-sik, ín-tshuā hák-sing-á òh Tâi-gí ê iók-bōng.

[phueh]

兩個人遐爾好，煞行到尾無倚靠，愛親像雪文沫，情份哪遮爾薄。

Nṅg ê lâng hiah-nī hó, suah kiann kàu bué bô uá-khò, ài tshin-tshiūnn sap-bûn-phueh, tsîng-hūn ná tsiah-nī pòh.

[phuh]

生理人就用強力的phòng-phuh共水灌入去牛肉內面，非常悽慘殘忍。

Sing-lí-lâng tō iōng kiông-lîk ê phòng-phuh kā tsuí kuàn jîp-khì gû-bah lâi-bîn, hui-siông tshi-tshám tsân-jím.

[phut]

無疑悟，tsuǎn停佇高速公路頂共國光號閘牢咧，猶提刀仔欲剗ùn-tsiàng。

Bô-gî-ngōo, tsuǎn thîng tī ko-sok kong-lōo-tíng kā Kok-kong-hō tsáh-tiâu--leh, iáu thèh to-á beh phut ùn-tsiàng.

[piak]

醫界燭見笑代，醫生交結金光黨，kuí-lō億保險金予騙了了。

I-kài piak kiàn-siàu-tāi, i-sing kau-kiat kim-kong-tóng, kuí-lō ik pó-hiám-kim hōo phiàn liáu-liáu.

[piu]

啊這虎龍豹彪咱毋知，曷敢往來？

Ah tse hóo-liông-pà-piu lán m̄ tsai, ah kánn óng-lâi?

[puat]

烏頭鷖仔是中低海拔的鳥類，臺東的樹林、果子園、公園攏看會著個的影跡。

Oo-thâu-khok-á sī tiong-kê-hái-puát ê tsiáu-luī, Tâi-tang ê tshiū-nâ, kué-tsí-hîg, kong-hîg lóng khuànn ē tiòh in ê iánn-jiah.

[pua]

嫁人了後，只有擗春臼槌春米、提簾箕簸米、掃塗跤、奉待翁姑、養飼罔就夠額矣，捌字無路用。

Kè--lâng liáu-āu, tsí-ū giáh tsing-khū-thuî tsing-bí, thêh puà-ki puà bí, sàu thôo-kha, hōng-thāi ang koo, iúnn-tshī kiánn tō kàu-giáh--ah, bat-jī bô-lōo-iōng.

[pueh]

才八坪大的小套房，只有簡單的幾項家具。

Tsiah pueh phîng tuā ê sió thò-pâng, tsí-ū kán-tan ê kuí hāng ka-kū.

[puih]

看這範勢是走無路矣，伊就puih劍自殺。

Khuànn tse pān-sè sī tsáu bô-lōo--ah, i tō puih-kiàm tsū-sat.
(拔劍，臺日)

[puinn-宜蘭腔]

[sainnh]

欲創sainnh?

Beh tshòng sainnh?

(sainnh: siánn-huè, TJ小辭典)

[sainn]

阿英看伊遐sainn-nai氣，就鬥姑情予個迢迢較歡喜咧。

A-ing khuànn i hiah sainn-nai khuì, tō tau koo-tsiânn hōo in tshit-thô khah huann-hí--leh.

(< sai-nai司奶, TJ小辭典)

[sannh]

咱到底咧做啥?

Lán tau-té teh tsò sannh?

[sap]

佛門法師姐弟爭財產起衝突，甚至參垃圾話都講出喙。

Hùt-m̄ng huat-su tsiá-tē tsing tsâi-sán khí tshiong-tùt, sîm-tsì tsham lah-sap-uē to kóng-tshut tshuì.

[sennh-無]

[siap]

有立委向立場相仝的媒體，洩漏調查內情。特偵組的檢察官，
嘛無遵守偵查無公開的原則。

Ū lip-uí hiòng lip-tiūnn sio-kâng ê muî-thé, siáp-lāu tiau-tsa luē-tsîng. Tîk-tsing-tsoo ê kiám-tshat-kuann, mā bô tsun-siú tsing-tsa bô kong-khai ê guân-tsik.

[sinnh]

樹枝sinnh-suàinnh叫。

Tshiū-ki sinnh-suàinnh kiò.

(sinnh：拖椅ê聲，甘字典)

[sionn-無] 台南腔

[sioo]

這個美的真正去予siòo-tooh去啊!

Tsit-ê Bí--ê tsin-tsiànn khi hōo siòo-tooh--khi--ah!

[siuh]

牛油是kùt-liù-siuh，搶孤的人就五个人一隊，用人疊人閣縛大
索的方式，將一个人沿棚柱托(thuh)到棚枋下跤。

Gû-iû sī kùt-liù-siuh, tshiúnn-koo ê lāng tō gōo ê lāng tsit tuī, iōng lāng tháh lāng koh pāk tuā-soh ê hong-sik, tsiong tsit ê lāng iân pēnn-thiāu thuh kàu pēnn-pang ē-kha.

[siut]

囡仔siut一下對序大的身軀邊過。

Gín-á siut tsit-ē tuì sī-tuā ê sin-khu-pinn--kuè.

[suainn]

臺灣愛文樣仔成功外銷日本，第一批樣仔已經銷往北海道。

Tâi-uân Ài-bûn suāinn-á sîng-kong guā-siau Jit-pún, tē-it phue suāinn-á í-king siau-óng Pak-hái-tō.

[suai]

佇十八號親率素還真、妖后、月神等霹靂柴尪仔明星，佇雲林
縣虎尾布袋戲館開演。

Tī tsáp-peh-hō tshin-suài Sòo-huân-tsin, lau-hōo, Guát-sîn tít phik-lík tshâ-ang-á bîng-tshenn, tī Hûn-lîm-kuân Hóo-bué pòo-tē-hì-kuán khai-ián.

[suinn-宜蘭腔閩過]

[taih]

借問一下恁便所佇 taih ?

Tsiōh-m̄ng--tsit-ē lín piān-sóo tī taih?

[thainn]

看你腹肚thāinn-thāinn，敢有身矣？

Khuànn lí Pak-tóo thāinn-thāinn, kám ū-sin--ah?

(thāinn：胸腹挺出來，TJ)

[thap]

因為閃避oo-tóo-bái煞春著紅毛塗護欄，轎車的車頭塌窩(thap-o)一下真嚴重。

In-ūi siám-pī oo-tóo-bái suah tsing-tiōh âng-m̄ng-thōo hōo-lân, kiau-tshia ê tshia-thâu thap-o tsit-ē tsin giâm-tiōng.

(thap-o：凹窩，臺日。)

[thauh-無]

[thenn]

後壁若無勞委會共撐(thènn)牢咧，桃竹苗區的就業服務中心敢敢按呢亂舞？

Āu-piah nā-bô lô-úí-huē kā thènn-tiâu--leh, Thô-tik-biâu khu ê tsiū-giáp hók-bū tiong-sim kám kánn án-ne luān bú?

[thik]

資方袂當排斥辛勞抑是去允頭路的人講臺語。

Tsu-hong bē-tàng pài-thik sin-lô iáh-sī khì ín-thâu-lōo ê lāng kóng Tâi-gí.

[thim]

恁中國人咧讀聖經的態度真好，那讀那咧碩頭。

Lín Tiong-kok-lāng teh thak sîng-king ê thāi-tōo tsin hó, ná thak ná teh thim-thâu.

[thin]

阿炮那共逐个斟酒那講「烏龍師的，你的祕訣太準咧，以後閣請師的多多指教！」

A-phàu ná kā tàk-ê thîn tsiú ná kóng: "Oo-liông-sai--ê, lí ê pì-kuat thài tsún--leh, í-āu koh tshiánn sai--ê to-to tsí-kàu!"

[thiok]

佇畜產試驗所服務的郭猛德，研發出三段式的豬牢屎尿處理系統。

Tī thiok-sán tshì-giām-sóo hòk-bū ê Kueh Bíng-tik, gián-huat tshut sann-tuānn-sik ê ti-tiâu sái-jiō tshú-lí hē-thóng.

[thio]

頭家娘恁有偌濟麥通糴？

Thâu-ke-niû lín ū luā-tsuē bēh thang thiò?

[thiunn]

自來台語演員無地位，著裝小丑仔，袂少藝名是用歹意思个話來號，像「脫線」就是。

Tsū lâi Tâi-gí ián-guân bô tē-uī, tiōh tsng siáu-thiunn-á, bē-tsió gē-miâ sī iōng pháinn ì-sù ê uē lâi hō, tshiunn "thuat-suànn" tō sī.

[thoh]

煮食的人共伊買一塊塗魷魚，伊嫌傷tseh-thuah，就搶去還予人。

Tsú-tsiáh ê lâng kā i bé tsit tè thôo-thoh hī, i hiâm siunn tseh-thuah, tō kuānn-khì hīng hōo--lâng.

([tseh-thuah 撮汰] 浪費，臺日)

[thom]

另外彼三个對後面揀牛尻川，按呢揀一下thōm一步，舞一晷才上車。

Līng-guā hit sann ê uì āu-bīn sak gû kha-tshuinn, án-ne sak--tsit-ē thōm tsit pōo, bú tsit poo tsiah tsiunn-tshia.

(thōm，慢條斯理的做，TJ小辭典)

[thop]

手內提彼張批紙，那讀目屎那thòp-thòp滴。

Tshiú-lāi thèh hit tiunn phue-tsuá, ná thák bàk-sái ná thòp-thòp tih.

[thuah]

就算目睷看甲欲挽窗，猶是只看著密密的烏點。

Tō sng bàk-tsiu khuànn kah beh thuah-thang, iáu-sī tsí khuànn-tiòh bát-bát ê oo-tiám.

[thueh]

In老爸提來做筊本矣。

In lāu-pē thuèh-lâi tsuè kiáu-pún--ah.

[thue]

公家的退休金平均8萬，一般勞工是2萬2。

Kong-ka ê thuè-hiu-kim pīng-kun peh-bān, it-puann lô-kang sī nīng-bān jī.

[thuh]

因為今年量少，澎湖的拍賣市場逐家相爭買塗魷魚。

In-uī kin-nî liōng tsió, Phēnn-ôo ê phah-bē tshī-tiunn tàk-ke sio-tsenn bé thôo-thuh-hî.

[thuinn-宜蘭腔免]

[thut]

一擺閣一擺，臺鐵不時咧脫筯，緊綫慢會出代誌。

Tsit pái koh tsit pái, Tâi-thih put-sî teh thut-tshê, kín-tsuáh-bān ē tshut tãi-tsi.

[thu]

頂禮拜臺大人類學系的某乜教授，紹介這個石杵已經有萬外年。

Tíng-lé-pài Tâi-tâi Jîn-luī hák-hē ê bóo-mí káu-siū, siāu-kài tsit ê tsiòh-thú í-king ū bān-guā nî.

[tiak]

毋過有一个阿伯仔伊真凍霜，算盤擲擲咧講：「Aih-iah，按呢毋通！」

M̄-koh ū tsit ê a-peh--á i tsin tàng-sng, sng-puân tiak-tiak--leh kóng: "Aih-iah, án-ne m̄-thang!"

[tiang]

這對老tiâng-siū翁仔某牽手規世人，做伙守護這段珍貴的愛情。

Tsit tuì lāu-tiâng-siū ang-á-bóo khan-tshiú kui-sì-lâng, tsò-hué siú-hōo tsit tuann tìn-kuì ê ài-tsîng.

(老tiâng-siū：人瑞，臺華辭典)

[tiat]

導演楊雅哲邀請信樂團的前主唱信佻十幾個義工，鬥翕反核廣告。

Tō-ián lūnn Ngá-tiat iau-tshiánn sìn-gák-thuân ê tsîng tsú-tshiùnn Sìn kah tsáp-kuí ê gī-kang, tàu hip huán-hút kong-kò.

[tinnh]

翁毋捏某，某毋捏翁。

Ang m̄-tinnh bóo, bóo m̄-tinnh ang.

[tiok]

佇左營的宏南、宏毅宿舍包括無仝時期的建築設計，是全台灣從到今上完整的社區。

Tī Tsó-iánn ê Hông-lâm, Hông-gē sok-sià pau-kuat bô-kâng sî-kî ê kiàn-tiòk siat-kè, sī tsuân Tâi-uân tsîng-kàu-tann siōng uân-tsíng ê siā-khu.

[tionn-臺南腔免]

[tiuh]

因為血癌定定需要化療，治療過程予伊疼搐搐。

In-uī hueh-gâm tiānn-tiānn su-iàu huà-liâu, tī-liâu kuè-thîng hōo i thiànn-tiuh-tiuh.

[tom]

放榜了後才來毋敢佻人相tòm頭。

Hòng-pńg liáu-āu tsiah lâi m̄-kánn kah lāng sio tò-m-thâu.

(tòm頭：頓頭，Maryknoll&臺華)

[tonn]

請你佇"tonn"一聲了後開始留話，多謝。

Tshiánn lí tī "tonn" tsit siann liáu-āu khai-sí lâu-uē, to-siā.

[top]

伊講橄欖滋味誠讚，小可甘甜甘甜，食著喙齒瀾tòp-tòp-tin。

I kóng kan-ná tsu-bī tsiānn-tsán, sió-khuá kam-tinn kam-tinn, tsiáh-tiòh tshuì-khí-nuā tòp-tòp-tin.

(tòp-tòp-tin：滴不停，TJ小辭典)

[tsainn]

因為過敏，致使掛手指的倒手尾二指腫甲佻煙腸平大。

In-uī kuè-bín, tì-sú kuà tshiú-tsí ê tò-tshiú-bué jī-tsáinn tsíng kah kah ian-tshiàng pēnn tuā.

[tsann]

路欲tsê-tsánn上緊嘛是明年年中。

Lōo beh tsê-tsánn siāng-kín mā-sī mê-nî nî-tiong.

(平整，Embree)

[tsauh]

求你予歹人見笑，予個佇陰間靜tsauh-tsauh。

Kiû lí hōo pháinn-lāng kiàn-siàu, hōo in tī im-kan tsing-tsauh-tsauh.

(非常安靜，臺日)

[tshainn]

咱人若著生驚，心臟phih-phók-tsháinn、喘大氣，手自然會去
掌掙(so-luáh)家己的胸坎。

Lán lāng nā tiòh-tshenn-kiann, sim-tsōng phih-phók-tsháinn, tshuán-tuā-khuì, tshiú tsū-liân ē khì so-luáh ka-tī ê hing-khám.

[tshann]

這時又閣放炮、大鑼大鼓，tshinn-tshinn錚錚。

Tsit-sî iū-koh pàng-phàu, tuā-lô-tuā-kóo, tshinn-tshinn-tshānn-tshānn.
(吵鬧，臺日)

[tshauh]

我的奶水嘈嘈滴。

Guá ê ling-tsuí tshauh-tshauh-tih.
(一直滴，教典)

[tshiak]

你莫嚇驚我，害我心肝噉一下。

Lí mài heh-kiann--guá, hāi guá sim-kuann tshiak--tsít-ē.

[tshiap]

有錢的查埔人娶三妻四妾是真四常的代誌。

Ū-tsînn ê tsa-poo-lâng tshuā sam-tshe-sù-tshiap sī tsin sù-siông ê tãi-tsì.

[tshiauh]

規路廣播電台佇我耳空邊tshiàuh-tshiàuh叫，話講袂停。

Kui-lōo kóng-pò-tiān-tâi tī-guá hī-khang pinn tshiàuh-tshiàuh-kiò, uē kóng bē thîng.

欲予人請，逐家攏穿甲hóng-tshiauh-tshiauh。

Beh hōo lâng tshiánn, tàk-ke lóng tshīng kah hóng-tshiauh-tshiauh.

[tshinnh]

佇遠遠有聽著幾個婦人人tshinnh-tshinnh的聲。

Tī hñg-hñg ū thiann-tiòh kuí ê hū-jîn-lâng tshinnh-tshinnh ê siann.

[tshioh]

個兜彼張眠床是六尺五尺的，抑是六尺四方的？

In tau hit tiunn bîn-tshîng sī lāk-tshioh gōo-tshioh--ê, iáh-sī lāk tshioh sù-hong-ê?

[tshionn-臺南]

[tship]

法院已經發出通緝令，洪先生插翅都難飛。

Huat-īnn í-king huat-tshut thong-tship-līng, Âng sian-sinn tshah-sit to lân pue.

[tshiuh]

隔壁阿伯ha-tshiuh一下煞閃著腰。

Keh-piah a-peh ha-tshiuh—tsit-ē suah siám-tiòh-io.

Ha-tshiuh遐大聲是欲死人hiooh.

Ha-tshiuh hiah tuā-siann sī beh sí-lâng--hiooh.

[tshngh]

伊tshih-tshih-tshngh-tshngh咧吼,你敢攏無聽eh?

I tshih-tshih-tshngh-tshngh teh háu, lí kám lóng bô-thiann--eh?

[tshoh]

咱敢著閣煩惱後擺伊會無要無意就tshoh樹仔，拆歷史建築？

Lán kám tiòh koh huân-ló āu-pái i ē bô-iàu-bô-ì tō tshoh tshiū-á, thiah lîk-sú kiàn-tiòk?

[tshok]

鹽一撮仔就好矣。

lâm tsit-tshok-á tō hó--ah.

[tshuaih]

啊這條錢敢提會tshuaih.

Ah tsit-tiâu tsīnn kám thêh ē tshuaih.

[tshuai]

我已經分會tshuái方向。

Guá í-king hun ē tshuái hong-hiòng.

[tshuann]

你就門乎tsuánn攏門門起來。

Lí tō mîng--honnh tsuánn lóng tshuànn-tshuànn--khí-lâi.

[tshueh]

聽伊哭甲真慘感，死翁頭殼插白花。想欲閣問一句話，驚予伊
嘛袂曉說。

Thiann i khàu-kah tsin tshám-tshueh, sí ang thâu-khak tshah pèh-hue. Siūnn-beh koh m̄ng tsit kù uē, kiann hōo i mā bē-hiáu sueh.

[tshuh]

目矚矚，便所看做hoo-thé-luh.

Bák-tsiu tshuh-tshuh, piān-sóo khuànn-tsò hoo-thé-luh.

請你共薰焠(tshuh)予花。

Tshiánn lí kā hun tshuh hōo hua.

(焠：gàn水, 火hoa。甘字典)

[tshuinn-宜蘭]

[tsiak]

湯傷滇，我無細膩tsiak著你的褲。

Thng siunn tinn, guá bô sè-jī tsiak-tiòh lí-ê khòo,

[tsionn-台南]

[tsiuh]

今仔日PM 2.5誠懸，逐家門攏關到密𪗇𪗇。

Kin-á-jit PM jī tiám gōo tsiānn kuân, ták-ke m̄ng kuainn kàu bát-tsiuh-tsiuh.

[tsngh]

佇遐看的人，也是三三五五，tshinnh-tshinnh-tsngh-tsngh。

Tī hia khuànn ê lâng, iā-sī sam-sam-ngóo-ngóo, tshinnh-tshinnh-tsngh-tsngh.

[tsuainn]

輾輾咧、跼跼咧，無到五分鐘稻草變出花字。

Liàn-liàn--leh, tsuāinn-tsuāinn--leh, bô kàu gôo hun-ting tiū-tsháu pīnn-tshut hue-jī.

火tsuáinn燒了了。

Hué tsuáinn sio-liáu-liáu.

[tsuai]

逐家攏是頭一擺佈田，結果著是秧仔插甲歪歪tsuāi-tsuāi。

Tàk-ke lóng-sī thâu it pái pò-tshân, kiat-kó tiòh-sī ng-á tshah kah uai-uai-tsuāi-tsuāi.

[tsueh]

親像甜粿、八寶飯等年節(tsueh)食物，攏愛用秣米來做。

Tshin-tshiūnn tinn-kué, pat-pó-pāng tít nî-tsueh tsiáh-mih, lóng ài-īng tsùt-bí lâi-tsò.

[tuah]

伊予阿公倖歹矣，不時佇遐受氣張掇。

I hōo a-kong sîng pháinn--ah, put-sî tī hia siū-khì tiunn-tuah.

[tuainn]

伊的面膨皮膨皮，tuainn-tuainn-tuainn。

I ê bīn phòng-phuê-phòng-phuê, tuainn-tuainn-tuainn.

[tuai]

人毋是伊剖的，伊落尾無關，就按呢tuaih.

Lâng m̄ sī i thâi—ê, i lòh-bué bô kuainn, tsū-án-ne tuaih.

(tuaih：轉來合音)

猶毋過因為天氣稔，無法度閣飛tuài臺灣。

lah-m̄-koh in-uī thinn-khì bá, bô-huat-tōo koh pue tuài Tâi-uân.

[tuat]

個共千百冬的封建體制拍破，開創日本現代化的基礎，尾仔官僚政客奪取成果。

In kā tshing pah tang ê hong-kiàn thé-tsè phah-phuà, khai-tshòng Jit-pún hiān-tāi-huà ê ki-tshóo, bué-á kuann-liâu kah tsìng-kheh tuat-tshú sîng-kó.

[tuinn-宜蘭]

[tun]

一下聽講衛生紙欲起價，逐家攏買來囤厝內。

Tsit-ē thiann-kóng uē-sing-tsuá beh khí-kè, tàk-ke lóng bé-lâi tún tshù-lâi.

[uaih]

你行路哪會怪怪，敢是去uaih著。

Lí kiânn-lōo ná-ē kuài-kuài, kám-sī khì uaih--tiòh.

[uainnh]

伊頭一擺出門做生理，沿烏寒的街仔路uainnh-uainnh仔行，喙齒根咬到kiák-kiák叫，毋敢大聲喝賣。

I thâu tsit pái tshut-m̄ng tsò-sing-lí, iân oo-kuân ê ke-á-lōo uainnh-uainnh-á kiân, tshuì-khí-kin kā kàu kiák-kiák-kiò, m̄-kán tuā-siann huah-bē.

恁兩箍行路uainnh咧uainnh咧，走較緊咧啦!

Lín n̄ng-khoo kiân-lōo uainnh--leh uainnh--leh, tsáu khah kín--leh lah!

[uainn]

竹仔發出「嚶嚶uāinn-uāinn」的聲，

Tik-á huat-tshut "inn-inn-uāinn-uāinn" ê siann,

[uannh]

產婆腹肚推了後，囡仔生落塗跤兜，隨時哭甲uannh-uannh吼。

Sán-pô pak-tóo tshiâu liáu-āu, gín-á sinn-lòh thôo-kha-tau, suî-sî khàu kah uannh-uannh-háu.

[uenn-無]

[uh]

聽講囡仔人拍噎仔較gâu大。

Thiann-kóng gín-á-lâng phah-uh-á khah gâu tuā.

[uih]

個手下假滇狂，佇城門的門扇亂寫亂劃。

In tshiú-ē ké tian-kông, tī siân-m̄ng ê m̄ng-sinn luân siá luân uih.

[uinn-宜蘭]